

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

"GAZETA" iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 86.

Brașov, Vineri 18 Aprilie (1 Maiu).

1903.

Crisa și naționalitățile.

II.

Cu multă hotărîre s'a pronun-
tat față cu obstrucțiunea primul mi-
nistru unguresc, în discursul său de
Luni, pentru respectarea absolută a
principiului majorității, pe care l'a
mai numit și principiul suprem al
parlamentarismului, principiul Un-
gariei, care dirige dezvoltarea vieții
sale constituționale.

Li-a vorbit d-l Szell koșuthis-
tilor cu mult foc de respect față
cu legea și cu constituția, pe care
se razimă acest principiu, accentuând
că și minoritatea are datoriile sale
și răspunderea sa.

Li-a spus, că adî această mino-
ritate, mîne una ce stă pe altă basă
pote decreta de voință a „națiunii“
altă voință, decât pe aceea a majo-
rității legale parlamentare. „Pot
veni“, adause primul ministru, „mi-
norități adî naționale, mîne nena-
ționale, adî radicale, mîne reacțio-
nare, adî cu scopuri naționale, mîne
pe motive de naționalitate, cari se-și
redice postulatele și se-și pretindă
ale lor. Parlamentarismul va deveni
un joc în mâinile lor și se pôte ușor
încuibă în spirite idea rătăcită, că
în Ungaria s'ar pôte governa și fără
constituțiune“.

Când era mai aprins în acêsta
argumentațiune a sa, Coloman Szell
fî intrerupt de exclamarea lui Beö-
thy: „*Absolutism de partid*“.

Aceste puține cuvinte indică,
care este isvorul opozițiunii estreme
a „independentilor“, care este mo-
torul principal al obstrucțiunii lor.
Ei sunt adecă de firma convingere,
că majoritatea de adî din parlament
nu este adevărata expresiune a voinței
națiunii maghiare și că în realitate
opozițiunea reprezintă dorințele și
voința majorității covârșitoare a po-
porului maghiar.

Ei bine, decă opozițiunea ma-
ghiară din dieta nu vede în majori-
tatea de adî a camerei nici măcar
espresiunea curată și adevărată a
voinței poporului maghiar, cine se
va mai pôte mira, că în sînul popö-
relor nemaghiare, cari formeză par-
tea cea mai mare a populațiunii
țării, dîr în parlament nu se pot
maifesta apröpe de loc, predom-
nesce părerea, că acolo sunt repre-
sentate numai interesele rasei ma-
ghiare?

Acest moment l'a avut în ve-
dere de sigur și ministru-președinte,
când a admoniat „minoritatea națio-
nală“ maghiară, cum o numesce, sî
nu misce bolovanul din loc, căci nu
se pot precalcuța săriturile ce le pôte
face în rostogolirea sa la vale.

N'a fost dîr numai o amenin-
țare surdă, cu care s'a adresat șeful
guvernului opozițiunii maghiare ob-
strucționiste, când i-a pus în vedere,
că exemplul ei îl va pôte urma o-
dată și o minoritate, ce s'ar razi-
ma pe motive naționaliste și ar pôte
dice, ca și koșuthisții, că majoritatea
de adî parlamentară nu reprezintă
voința țării.

Szell a voit să dîcă, ceea-ce a
scris mai înainte cu câte-va zile in-
timul său, corespondentul lui „Neue
freie Presse“ arătând, că legea elec-
torală de adî nu e asigurată pentru
vechie și ar pôte veni un timp ca
și milioanele de Români, Germani și
Slavi să 'și pretindă partea lor la gu-
vernarea țării.

Adî naționalitățile privesc pasiv
la luptele dintre partidele maghiare.
Dîr acêsta nu îndreptătesce încă, pe
nici un bărbat de stat cu cât de pu-
tină deșteptăciune de a nu calcula de pe
acum cu eventualitatea, de care in-
direct a făcut amintire în dieta pri-
mul ministru unguresc.

Obstrucțiunea Cehilor tineri.
După cum se anunță din Viena, deputații
cehi tineri au hotărît, ca cedând dorinței
alegătorilor lor, să facă *obstrucțiune contra*
proiectelor pactului. În ședința de alaltăeri
a comisiunii pentru pact, *Kulp și Mastalka*
au ținut discursuri obstrucționiste, prin
cari au silit pe president să închidă șe-
dința. *Mastalka* a dis între altele, că tri-
butul ce Austria îl plătesce Ungariei va
cresce din an în an. Reducerea cvotei Un-
gariei și sporirea cvotei Austriei, este ur-
marea rapidei creșteri a încasărilor după
articoli de consumațiune, ce se importeză
mai ales pentru necesitățile Austriei.

Subjugarea Finlandei. Am sem-
nalat ieri la scirile ultime, că printr'un
ucaz împărătesc, s'a introdus în Finlanda
dictatura pe timp de trei ani. Ucazul Ța-
rului este următorul:

„Dându-ne silința, ca să contopim
într'una singuraticile părți ale imperiului,
ne-am ales mijlocele, cari sunt acomodate
pentru a începia marele nostru principat
al Finlandei cu celelalte părți ale impe-
riului. Aplicarea acestor mijloce a întim-
pinat rezistență obstinată la o parte a
populației Finlandei. Ômenî cu gând rău
de a determina populațiunea la opoziție
față cu guvernul, s'au dedat la acte, cari
au turburat viața liniștită. Ômenii aceștia
nu s'au speriat chiar nici de violență față
cu cetățenii, cari au ținut la fidalitatea
lor obligătoare. Intre împrejurări normale,
pedepsindu-se delicuenții, s'ar pôte resta-
bili ordinea publică turburată. În actualele
împrejurări însă, după-ce anumite persoane
oficiale, între cari chiar și judecătorii, nu
numai că nu lucrăză pentru susținerea or-
dinei, ci ei înșiși premerg cu exemplu rău
în ce privesce nesupunerea, — din cauza
acêsta nu se pôte îmbunătăți situațiunea
prin aplicarea mijlocului indicat. Pentru-ca
însă ordinea și liniștea să se restabilescă
în Finlanda și poporul să fie ferit de astfel
de influențe, am cređut de bine, ca cu
esercitarea autorității superioare să însărci-
nez în Finlanda pe timp de trei ani pe
un comisar special al meu și să-l autorizez
cu menținerea ordinei. — *Nicolae*“.

Noul dictator are drepturi nelimitate.
El pôte să închidă și desființeze ori-ce
instituție publică seu privată; pôte să de-
tragă autorizarea de activitate și funcțio-
nare ori-cărei librării, fabrici, întreprinderi,
etc. Pôte să închidă ori-ce adunare, să es-
pulseze pe ori-care cetățen de pe terito-
riul țării, ori să-l deporteze în altă pro-

vincie a imperiului rusesc, — c'un cuvînt.
adevărat regim de teröre.

Cestiunea Mandșuriei. Din Was-
hington se telegrafază: Ministrul afaceri-
lor străine, John Hay, a avut o întrevedere
cu ambasadorul rus în privința afacerii
Mandșuriei. Pe de altă parte ambasadorul
american din Petersburg a remis ministru-
lui afacerilor streine o notă de vie pro-
testare în aceeași afacere; ér ministrul
american din Peking a primit ordinul de
a exprima guvernului neplăcerea republi-
cei americane în privința exigențelor ru-
sesci și speranța, că China nu va primi
propunerile rusesci privitoare la ocuparea
Mandșuriei.

Din dieta ungară.

În dieta se urmăză desbaterea asupra
proiectului de indemnitate. Discuțiunile par
a nu mai avé importanță. Deputații nici
nu mai asistă la ședințe în număr așa de
mare. Fîind o imposibilitate fizică de a se
ameliora până mîne 1 Maiu situațiunea
parlamentară și de a-se vota proiectul de
indemnitate, starea *în afară de lege* e ne-
încunjurabilă.

În ședința de alaltăeri, Marti, Geza
Polonyi a ținut un lung discurs obstruc-
ționist, în care a polemizat cu ministru-
president Coloman Szell. Polonyi a încer-
cat să dovedescă, că în ceea-ce privesce
limba de serviciu și de comandă germană
a armatei, pactul a fost falsificat. El a
pretins să se arate ordinațiunea prin care
se impune limba de serviciu și de coman-
dă germană.

Au mai vorbit la ordinea dîlei *Krasz-
nay F. și Osavolszky L.*, cel dintăiu pole-
misând de asemenea cu Szell, cel de al
doilea laudând obstrucțiunea.

În ședința de ieri, 29 Aprilie, a vor-
bit ministrul de agricultură Ignatie *Dara-
nyi*, ca în aceste momente seriose să spună
ce-i zace la inimă. A înșirat retele econo-
mice, ce vor deriva din ex-lex și a spus,
că din cauza obstrucțiunii e incapabil de
ori-ce lucrare salutară pe teren economic.
Daranyi a spus, că statele străine tôte des-
bat convențiile comerciale, numai Un-
garia nu, — și acêsta éráși din cauza obs-
trucțiunii. Guvernul, dîse el, nu pôte să
dea îndărăt, câtă vreme Coróna și majori-
tatea e pe partea lui.

Kubik Bela: Societate pe acții între
guvern și majoritate. (Strigări furtunöse
în drépta: la ordine! la ordine!)

Presidentul cere lămuriri de la *Kubik*.

Ministrul *Daranyi* accentuează leali-
tatea lui Coloman Szell față de opoziție
și spune, că procederea opoziției e injustifica-
bilă. Se arată slăbiciune, destrămăre atunci,
când e necesitate de cea mai mare forță
Superioritatea rasei maghiare se dove-
desce prin maturitate politică. Maturitatea
acêsta nu e permis să fie compromisă.

După pauză ministrul de culte *Wlas-
sics* răspunde la interpeția lui Papp Zol-
tan în afacerea cântării imnului dinastiei
(Gotterhalte) în școle. *Wlassics* declară,
că nu e nimic contrar dreptului public în
acest imn, și că nu pôte lua măsuri con-
tra lui.

Desbaterea s'a continuat adî.

Sinódele.

Sinodul din Sibiu.

Sibiu, 28 Aprilie.

Ședința III, s'a ținut în 28 Aprilie la
órele 11.

După cetirea și autentificarea protoco-
lului ședinței II și după presentarea mai
multor esibite întrate — deputatul V.
Onițiu a făcut 2 propunerî, una referitoare
la esmiterea unui membru din cler pentru
studiarea picturii orientale și presen-
tarea unui proiect referitor la pictura
și aranjarea internă a bisericii catedrale,
care s'a predat comisiunii bisericesci; ér
a doua referitoare la înființarea unui inter-
nat corêspunđtor pe lângă gimnasiul nos-
tru din Brașov, care s'a predat comisiu-
nei școlare.

Propunerea deputatului Dr. P. *Span*
referitoare la aranjarea festivităților școlare
s'a predat comisiunii școlare, ér propune-
rea deputatului M. *Cirlea* referitoare la
completarea regulamentului despre admi-
nistrarea și controla averilor bisericesci
votat de Sinod în 1901, la comisiunea or-
ganizătoare.

La ordinea dîlei a urmat referada
comisiunii verificătoare, care prin raporto-
rul Dr. I. *Șenchea* propune, ér Sinodul de-
clară de verificăți pe următorii deputați:
Dr. Miron Crîstea, Tit V. Gheaja, Iosif
Morariu, Vasile Damian, Sim. Dragomir,
V. Tordoșan, Dr. E. Meșianu și L. Triteanu.

În cauza alegerii de deputat clerical
din cercul Sighișóra se dispune cercetare.

Ședința proximă va fi mîne la órele
10. La ordinea dîlei va veni mai întâi
referada comisiiei organizătoare asupra ra-
portului consistoriului plenar.

— 29 Aprilie.

Ședința IV s'a ținut la 29 Aprilie.

Deputatul Grigore *Pletos* face propunerea,
ca sinodul să enunțe, că e necesară reor-
ganizarea învățămîntului în seminarul teo-
logic al archidiecesei, și la sesiunea pro-
ximă să vină consistoriul cu proiect în
privința acêsta, compus pe basa ideilor
date de propunător, astfel, ca teologia
să primescă rangul academic, care îi
compete.

Dep. Ars. *Vlaicu* propune, ca si-
nodul să decreteze de obligătoare cerceta-
rea bisericii din partea tuturor ômenilor,
cari stau în serviciul bisericii.

Deput. I. *Farcas* interpelăză în ces-
tiunea ridicării P. C. Sale Archimandritu-
lui Dr. Ilarion *Fușcaru* la rangul de Ar-
chiereu, cerënd lămuriri despre pedecile
neexecutării concludului adus în unanimitate
din partea sinodului archidiececan în
privința acêsta.

I. P. S. Sa Archiepiscopul și *Metro-
politul* promite, că va răspunde în una
din ședințele viitoare.

Se întră în ordinea de dî.

Comisiunea verificătoare, prin raporto-
rul ei Dr. *Șenchea*, propune verificarea de-
putaților mireni aleși în cercul Bistrița.

Deput. P. *Cosma* propune cercetare.
La votare se primesce cu majoritate de
vot propunerea comisiunii.

Cu privire la protestul înaintat în
contra alegerii din cercul electoral Tîr-
nava, comisiunea propune verificarea de-
putaților aleși.

Deputatul P. *Cosma* propune cerce-
tare. Vorbesc la obiect deputații Dr. Vlad,

Dr. Cristea, Vasile Damian, I. P. S. Sa presidentul, P. Cosma, și raportorul Dr. Șenchea, care insistă pe lângă verificare.

Se pune la vot propunerea d-lui P. Cosma, care înfrunsece majoritatea. Se ordonă deci cercetarea.

Se propune verificarea deputatului Dr. Vlad, ales în cercurile Deva și Geoagiu. Se primesc. Deput. Dr. Vlad optează pentru cercul Deva. Cercul Geoagiului se declară vacant.

Urmăză raportul comisiunii organizate asupra raportului consistorial plenar.

Raportor Partenie Cosma, care propune primirea în general a raportului prezentat, și intrarea în discuția specială.

Discuție se naște la postul de referent școlar. Comisiunea propune întregirea prin alegere. P. C. Sa archimandritul Dr. Pușcariu propune, ca postul să rămână neindeplinit pentru anul acesta. Se pune la vot și majoritatea e pentru amânarea alegerii.

Celelalte propuneri ale comisiunii se primesc fără discuție, luându-se spre seire comunicatele consistoriului.

Aceeași comisiune propune prin raportorul P. Cosma, să dea sinodul aprobare definitivă „instrucțiunii pentru esacrorat și cassa archidiecezană”, votată în anul trecut pe un an de probă.

Se primesc propunerile comisiunii.

Rap.

*

Sinodul din Caransebeș.

În ședința II-a de Lună secțiunile și-au făcut rapoartele despre actele electorale mirene și preoțesci și se verifică deputații a căror alegere s'a făcut în regulă și mandatele cărora n'au fost protestate.

După acesta presidiul constată și enunță capacitatea Sinodului de a aduce deieșiuni valide.

Se aleg notarii: Dr. Iosif Badescu, Dr. P. Ionescu, Ioan Marcu, Dr. Tului Tămășel, Ioan Crăciunel și George Beban.

Urmăză alegerea comisiunilor:

1) Comisiunea verificătoare: Andreiu Ghidiu, Ilie Curescu și Patriciu Dragalina.

3) Comisiunea bisericăscă: Mihail Popoviciu, Dr. George Popoviciu, Alesandru Lupu, Alexiu Onițiu, Dr. George Dobrin și Dr. Pahomie Avramescu.

3) Comisiunea școlară: Ioan Pinciu, Ioan Pepa, Zeno Mocsonyi, I. M. Roșu, Dr. Stefan Petrovici și Ioan Marcu.

4) Comisiunea financiară: Filaret Musta, Filip Adam, Sebastian Olariu, Dr. Alesandru Mocsonyi, Ilie Trăila, Ioan Budințianu, Ilie Curescu, Iosif Stoianel și Dr. Ioan Popoviciu.

5) Comisiunea specială: Filaret Musta, Dr. Iosif Badescu, Dr. George Popoviciu, Dr. Alesandru Mocsonyi, Ilie Trăilă, Coriolan Brediceanu, Ioan Budințianu, Titu Hațeg, George Serb.

6) Comisiunea petiționară: Dr. Iuliu Olariu, Sofronie Avramescu, Dr. Aurel Novac, Dr. Petru Zepeneag, Dr. Petru Mladin și Isaia Stoica de Hațeg.

Ședința a treia s'a ținut Marți.

*

Sinodul din Arad.

În ședința de Lună s'au citit rapoartele referenților secțiunilor și s'a verificat credenționalele a 44 deputați. 16 mandate au fost transpuse comisiunii permanente verificătoare.

S'a constituit apoi biroul sinodal și comisiunile: organizatoare, bisericăscă, școlară, episcopăscă, verificătoare, petiționară și bugetară.

Cestiunea macedoneană.

Escadra italiană din Mediterana va fi pusă pe picior de război imediat după ce regele Angliei va pleca din Neapole. Escadra va pleca în spre cotele Albaniei unde va face o demonstrațiune navală. Nu se confirmă svonul, că această demonstrațiune va fi urmată de-o debarcare de trupe.

*

Circulă svonul, că trimișii Sultanului au fost primiți la Bogradoc cu focuri de

pușcă. Tote satele din jurul lacului Okrida sunt revoltate. Batalioane de redifi au fost trimise în grabă spre Monastir pentru a restabili ordinea.

*

După nise informațiuni sigure primite din sursă autorizată din Sofia de către cercurile diplomatice din Viena, în Bulgaria s'a săvârșit o schimbare în opinia publică relativ la cestiunea macedoneană. Astăzi opiniunea este în acord cu guvernul bulgar, adică, că este mai bine să se facă pe placul Austro-Ungariei și al Rusiei și de-a aștepta efectul reformelor ce se vor introduce în Macedonia. Această seire a făcut o impresie favorabilă în cercurile diplomatice.

*

La întrunierea ținută la teatrul „Fosati”, din Milano, și care a fost convocată de comitetul Pro Armenia și Macedonia, au asistat mulți senatori și deputați italieni. Au trimis adesiuni numeroși senatori și deputați italieni, precum și asociațiunii italiene din străinătate, primării, societatea „Corda Fratres” și comitetul armean, care-și are reședința la Geneva.

S'au pronunțat discursuri, cari au fost mult aplaudate.

Au vorbit și armeanul Melikof și macedoneanul Radeff. S'a votat prin aclamațiune o ordine de zi, în care se face urări, ca puterile europene să găsească un mod d'a face să înceteze suferințele pe cari le îndură macedonenii și armenii.

*

Se telegrafiază din Constantinopol, că triburile albanese Gegren și Toski, s'au unit pentru a rezista trupelor turcesci.

*

„Le Temps” din Paris serie:

În urma noelului rezoluțiunii luate de Albanesi, — rezoluțiunii pe cari Turcii le ascund cu grije, la Belgrad se răspândește din ce în ce mai mult seirea, că un masacru al Sârbilor din Serbia-veche va avea loc în curând. Albanesi au declarat în adevăr comisiunii de pacificare, „că nu vor suferi, ca Sultanul să-i mai vîndă și să-i mai trădeze, sacrificându-le privilegiile ghiaurilor și impunându-le reformele; că vor extermina pe Sârbii, mai înainte de a se aplica reformele și că vor rezista chiar Turcilor până la ultima picătură de sânge, preferând morțea, decât o viață lipsită de independență și de libertățile lor seculare.”

SCIRILE DILEI.

— 17 Aprilie v.

Dua de mâne Vineri, 1 Maiu st. n., fiind serbată de lucrători ca zi de repaos, pe care o ține și personalul din tipografia noastră, numărul proxim al ziarului nostru va apăre Sâmbătă seara.

Regele Eduard la Roma. Regele Angliei a sosit Lună în Roma. Pe tot parcursul, linia ferată era puzită de trupe. A fost primit de regele Victor Emanuel III, de principii regali, de ministrii și de membrii autorităților. Suveranii s'au îmbrățișat, apoi regele Eduard a trecut în revistă compania de grenadiri, în vreme ce muzica intona imnul engles. Apoi suveranii s'au urcat în aceeași trăsură și pornesc către Quirinal. Pe tot parcursul, trupele înșirate prezentau armele, muzicele intonau imnul engles și italian, ér mulțimea imensă aclama. În piața Esedra, primarul Romei, prințul Colonna, cu consiliul municipal, a salutat pe regele Eduard în numele Romei. Tote stradele și piețele prin cari a trecut cortegiul, erau splendid împodobite cu festone, cu statui ale Victoriei, aurite, cu vase mari policrome, cu scuturi regale englese și italiene, cu steguri și covore scumpe pe la ferestri. La palat, regele Eduard a fost primit de regina Elena încunjurată de dămnele de onore și de gentilomi. Regele Eduard a sărutat mâna reginei. În piața Quirinalului se aflau asociațiunile cu steguri. Tot Lună regele Eduard a vizitat pe regina văduvă Margareta. Orașul era splendid iluminat. Marți s'a dat la teatrul Ar-

gentina o mare reprezentație de gală cu „Rigoletto” și „Balul Japon”. Miercuri dimineața au fost trecuți în revistă 25 de mii de soldați, apoi s'a dat un dejun la ambasada engleză. După amiazi regele Eduard a vizitat pe Papa. Ați Joi se va da un mare prânz la Quirinal.

Sentița în procesul ciocnirii de la Cernavoda. Tribunalul Covurluiu, și-a dat sentița în procesul de daune-interese intentat Statului român de societatea de navigațiune ungară pentru „perdere vaporului Ferencz Iozsef”, scufundat în ciocnirea cu remoherul român „Radu Negru”, la Cernavoda. Sentița respinge ca neîntemiată acțiunea în daune, introdusă de către Societatea ungară de navigațiune fluvială și maritimă cu sediul în Galați, contra ministeriului lucrărilor publice din România, cât și cererea de intervenție, introdusă de către Societatea de asigurare „Providența” din Viena, contra aceluiași ministeriu; Admite acțiunea reconvențională în daune, introdusă de ministeriul lucrărilor publice, contra soc. ungară de navigație; Constată, că abordagiul vaporului „Ferencz Iozsef” și „Radu Negru” ce a avut loc pe Dunăre la podul Cernavoda în noptea de 23-24 August 1902, a fost provocat prin culpa căpitanului vaporului ungar E. de Peregrini și în consecință; Declarând soc. de navigație ungară ca singura responsabilă de avariile cauzate ambelor vapore și măr-furilor aflate pe cel ungar: **Condamnă societatea de navigație ungară, să plătească ministeriului lucrărilor publice 1234 lei daune**, socotite drept valoarea avariilor suferite de vaporul „Radu Negru” și 2050 lei cheltueli de judecată, în care sumă, întră 1050 lei, plătiți experților de către dișul ministeriu; Mai condamnă societatea de navigație ungară, să plătească experților plus de onorariu câte 600 lei de fiecare, cât și 200 lei interpretului Bella de Putrik, ca onorar și spese de transport.

Distincțiune rară. Distinsa poetă și scriitoare **Lucila Chițu** (d-na Jules Brun), bine cunoscută și cetitorilor noștri din lucrările sale literare române și din traduceriile unor escelente tratate ale sale franceze, publicate în traducere română și în ziarul nostru, a fost numită **oficer al instrucțiunii publice a Franței**. Insemnele acestei decorațiuni sunt o frunză de palmier și o ramură de laur în argint, susținute de o pantlică violetă. Decretul numirei sale, pentru care o felicităm, pôrtă data de 1 Martie 1903.

Din Veneția se anunță, că excursioniștii români din România, după ce au vizitat Florența, au sosit Duminecă în același oraș, unde li-s'a făcut o splendidă primire. Lună seara excursioniștii au plecat la Fiume pentru a se reîntorce în țară.

Pentru masa studenților academici din Clușiă au intrat contribuiri de la următorii: „Olteana” institut de credit în Viștea inf. 40 cor., „Bistrițiana” institut de credit în Bistrița 200 cor., „Crișana” institut de credit în Brad 100 cor. Colecta Dr. Ioan Radu, profesor în Brad: (Vasilie Damian 2 cor., Ioan Rusu medic 20 cor., Romul Coțoiu 20 cor., Dr. Robul Nicol. 4 cor., Victor Ancean 4 cor., Ioan Cutean 4 cor., N. Florea 1 cor., Nedescifrabil 1 cor., Sabău 4 cor., Petru Rimbaș 2 cor., Vasiliu Boneu 2 cor., Nicolau Bedea 1 cor.) 69 cor. Primescă binevoitorii donatori și pe această cale mulțămimă noastră. — **Direcțiunea institutului de credit și economii „Economul” din Clușiă.**

Congres slavist. Din Petersburg se depeșază cu data de 25 Aprilie: Conferența slavistilor de astăzi a decis ca în a. 1904. în August s'eu Septembrie, să se convoce în Petersburg un **congres slavist**, la care vor fi invitați savanți din străinătate și guvernele străine. Spre scopul acesta se vor înființa Comitete de pregătire atât în Rusia, cât și în străinătate. Propunerea profesorului **Görg** (Bonn), ca Enciclopedia slavă proiectată, să se publice în limba germană, a fost respinsă cu tote voturile, contra două. Conferența

s'a declarat pentru o ediție în limba română. Articollii învățaților străini se vor eda, ca broșuri, și în limbile originale.

F. Z. M. baron Beck, șeful statului major general, își va începe călătoria oficială din anul acesta prin Galiția la 14 Maiu a. c. Va fi însoțit cam de 50 oficeri, printre cari numeroși generali. Călătoria se va face prin ținuturile Oswiecim, Kenty și Bielitz-Biala.

D-șora Curtuțiu — Dr. medicinae. Sâmbătă a fost promovată la universitatea din Budapesta doctor în științele medicale d-șora **Valeria Curtuțiu**, fiica avocatului Curtuțiu din Arad. D-șora Curtuțiu a practisat deja un an de zile la clinica profesorului Klug și prin tese de concurs a câștigat câteva premii de la facultatea de medicină.

Căpitan român distins de Maj. Sa. Grigorie **Salvan**, de origine din Năsăud, căpitan de comptabilitate la regimentul de ulani nr. 11 în Pardubitz (Boemia), acum de curând a fost distins din partea Maj. Sale cu **crucea de aur** cu coronă, pentru meritele câștigate în serviciul său îndelungat ca șef al mai multor officii de comptabilitate.

Un Român decorat de Sultanul. D-l Dionisie **Cimponeriu**, director de postă și telegraf în Serajevo, a fost decorat de Sultanul cu ordinul „Medsidje” cl. II.

Foie nouă socialistă. Ziarul „Deva és Videke” anunță, că d-l **Osvadă**, directorul însoțirii economice „Agricola”, va scoate o nouă foie română socialistă cu numele „Aurora”, care se va tipări în tipografia „Ideal” a d-lui V. Barcian. — Foie nouă și încă socialistă? Noi credem, că ziarul maghiar din Deva și-a permis o glumă în socotela d-lui Osvadă.

Jubileul Societății filarmonice din Brașov. La 6 Maiu se vor împlini 25 de ani, de când s'a înființat **societatea filarmonică** din Brașov. Din incidentul acesta societatea va arangea o festivitate în zilele de 5 și 6 Maiu împreună c'un mare concert. Anume în 5 Maiu, la orele 8 seara, se va ține o **ședință festivă** în sala albastră de la Reduță. Joi în 6 Maiu la orele 7½ se va da un mare **concert festiv** în sala cea mare a Casei de concerte, ér la 9 ore seara un **banchet** în sala albastră din aceeași casă. Carte pentru banchet se pôte cumpăra cu prețul de 3 corone din librărie H. Zeidner, cel mult până la 5 Maiu. Societățile invitate și ospetii străini sunt rugați a-și anunța participarea lor la cassarul Societății, d-l Carol Spiel (Strada Michail Weiss 8.).

Programul concertului: I. I. L. v. Bethoven: Symphonie nr. 8 (F. dur) a) Allegro vivace e con brio; b) Allegretto scherzando; c) Tempo din Menuetto; d) Allegro vivace. II. Ioh. Seb. Bach: Concert pentru 2 violine, trompete, flaute și oboe (d-nii Dietzmann Altdorfer și Dvorak) a) Allegro; b) Adante; c) Allegro assai. III. G. Rossini: Quvertură la „Wilhelm Tell.” — On. membrii ajutători sunt rugați a-și alege locurile în librăria H. Zeidner de la 1-4 Maiu, tăindu-li-se acolo couponul II. Vândarea generală de bilete se va începe la 5 Maiu a. c.

Învățătorii germani din România au ținut o conferență în săptămâna trecută.

O călătorie în jurul lumii pe cămilă. Se anunță din Petersburg: Doi frați **Arsen și Paul Draginoff**, au întreprins o călătorie în jurul lumii, pe cămilă, și speră, că într'un an vor sosi érași în Petersburg. Este un rămășag de 20.000 ruble la mijloc. Întreținerea în decursul călătoriei, frații vor să și-o câștige prin producțiuni musicale.

Călătoriile împăratului Wilhelm. Un ziar german a făcut suma călătoriilor și deplasărilor împăratului Wilhelm în puțin de un an, de la 1 Maiu 1902. Împăratul Wilhelm a făcut în acest interval 50 călătorii și a străbătut 40 mii km.

Cursul la bursa din Viena.		Obliq. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25	Renta de hârtie austr.	101.10	Napoleondori	19.05
Din 27 Aprilie n. 1903		Bonuri rurale ungare 3 1/2%	2.275	Renta de aur austr.	94.—	Mărei imperiale germane	116.42 1/2
Renta ung. de aur 4%	121.30	Bonuri rurale croate-slavone	157.75	Losuri din 1860.	153.70	London vista	239.75
Renta de corone ung. 4%	9.55	Impr. ung. cu premii	100.70	Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.05	Paris vista	95.27 1/2
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	92.40	Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.55	Acții de-ale Băncei ung. de credit.	730.—	Rente de corone austr. 4%	95.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.35	Renta de argint austr.	121.45	Acții de-ale Băncei austr. de credit.	672.25	Note italiene	—

Adresa acurată.

Domnului **A. TÖRÖK & Co.**, Budapest.

Binevoit! a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă r. ung.
 împreună cu planul oficial.
 (a se lua cu ramburs, nr.) (Ce nu convine
 meza cu mandat postal.) se șterge!)

Suma de H.

Sämtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

1 Premiul mi	6000000
1 Premiul I	4000000
1 Premiul II	2000000
1 Premiul III	1000000
1 Premiul IV	500000
1 Premiul V	250000
1 Premiul VI	125000
1 Premiul VII	62500
1 Premiul VIII	31250
1 Premiul IX	15625
1 Premiul X	7812
1 Premiul XI	3906
1 Premiul XII	1953
1 Premiul XIII	976
1 Premiul XIV	488
1 Premiul XV	244
1 Premiul XVI	122
1 Premiul XVII	61
1 Premiul XVIII	30
1 Premiul XIX	15
1 Premiul XX	7
1 Premiul XXI	3
1 Premiul XXII	1
1 Premiul XXIII	1
1 Premiul XXIV	1
1 Premiul XXV	1
1 Premiul XXVI	1
1 Premiul XXVII	1
1 Premiul XXVIII	1
1 Premiul XXIX	1
1 Premiul XXX	1

110.000 LOSURI, 55.000

se sortează cu câștig prin mare jumătate din losuri câștigă după prospectul atârnat.

In total se sortează în timp de cinci luni enorma sumă de **459.000 corone.**

Intreprinderea e pusă sub controlul statului. Prețul original al losurilor stabilit după plan, Clasa I. este:

Pentru o optime (1/10) fl. — 75 sau corone 150
 un patrar (1/20) " 1.50 " " 3.—
 jumătate (1/40) " 3.— " " 6.—
 întreg (1/80) " 6.— " " 12.—

Se trimit cu ramburs sau pe lângă trimiterea sumei înainte. — Liste oficiale se expediază după trageri. — Planurile oficiale gratis.

Ne rugăm ca comanda de losuri originale a se trimite direct la noi până în

2 Maiu a. c.

A. TÖRÖK & Co.
 casă de bancă
 = Budapest. =
 Cea mai mare întreprindere de loterie de cl. în Ungaria.

Filialele:
 Centrala: Theatersring 46/a.
 1. Filiala: Waizenring 4.
 2. " " Museumsring nr. 11.
 3. " " Elisabethring 51.

VERZEICHNIS

Der Größte Gewinn im Glücklichen Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt:

NOROC DEOSEBIT LA

TÖRÖKI

Mai mult de o mie milioane cor. au câștigat clientela noastră.

Loteria cu cele mai bogate șanse de câștig este Loteria de clasă r. ung. p. r. v. care se va începe din nou. Prin

110.000 LOSURI, 55.000

se sortează cu câștig prin mare jumătate din losuri câștigă după prospectul atârnat.

In total se sortează în timp de cinci luni enorma sumă de **459.000 corone.**

Intreprinderea e pusă sub controlul statului. Prețul original al losurilor stabilit după plan, Clasa I. este:

Pentru o optime (1/10) fl. — 75 sau corone 150
 un patrar (1/20) " 1.50 " " 3.—
 jumătate (1/40) " 3.— " " 6.—
 întreg (1/80) " 6.— " " 12.—

Se trimit cu ramburs sau pe lângă trimiterea sumei înainte. — Liste oficiale se expediază după trageri. — Planurile oficiale gratis.

Ne rugăm ca comanda de losuri originale a se trimite direct la noi până în

2 Maiu a. c.

A. TÖRÖK & Co.
 casă de bancă
 = Budapest. =
 Cea mai mare întreprindere de loterie de cl. în Ungaria.

Filialele:
 Centrala: Theatersring 46/a.
 1. Filiala: Waizenring 4.
 2. " " Museumsring nr. 11.
 3. " " Elisabethring 51.

PILULELE PENTRU CURĂȚIREA SÂNGELUI

ale lui I. PSERHOFER.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpțe și puține familii se vor afla, la care ar lipsi o mică proviziune din acest escelent medicament de casă.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule, ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei misturii și constipației, precum: *perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hâmorhoide (vina de aur) și c. l. etc.*

Prin calitatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: *gâlbănare, dureri de cap, nervoase și a. m.* Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold Reichsapfel“ a lui I. PSERHOFER în VIENA, Singerstrasse Nr. 15, și costă o cutie cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un su cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive cu porto, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

NB. În urma lăptirii lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „PILULE purificătoare de sânge“ ale lui I. PSERHOFER, și numai acele sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pôtă pe capul cutiei tot aceeași iscălitură în colôre roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule, mulțamesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsăm se urmeze

aci, puține numai, cu observarea, că ori cine au întrebuițat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.
 Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a-mi trimite erași 15 suluri din escelele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă aduc mulțamiile mele pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche, lângă Flodnic, 12 Sept. 1887.
 Stim. D-le! A fost voința lui Dumnezeu, că pilulele D.-v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui D.-V. Mă recisem în patul de leușiă astfel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur de môtă, decât nu m'ar fi scăpat minunatele D.-V. pilule. Dumnezeu se Vă binecuvinteze de mi de ori. Am confiență, că pilulele D.-V. mă vor face de tot sănătôsă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knifke.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.
 Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îi esprim cea mai căldurosă mulțamire. Dênsa a suferit 5 ani de catar la stomac cronic și de apă. Vieta i era în chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpătat o

cutiă cu escelele D.-V. pilule purificate de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă
Josefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gröhl, 27 Martie 1889.
 Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D.-V. în adevăr folosite și escelele. Nu pot întrelăsa ca să Vă esprim recunoștința mea în privința valôrei acestora pilule, si le voi recomanda unde numai se va cuté tuturor suferinșilor. Vă autorizez, ca această a mea mulțamită să o folosiți după plac și ce cale publică.

Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

Gotschdorf bei Kohlbach. Oestr.
 Schlesien 8 Oct. 1888.
 Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele D.-V. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele D.-V. pilule am să mulțamesc, că am scătat de o suferință de stomac, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule m'are să-mi lipsescă niciodată și esprim prin această mulțamirea mea cea mai căldurosă

Cu cea mai mare stimă
Anna Zwickl.

Liqueur din plante de Alpi, dela W. O. Bernhard din Bregenz. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumët. but. 1 fl. 40 cr., 1/4 but. 70 cr.

Alefiă americană, cel mai bun mijloc ferințelor reumatice: durerilor la șira spinării, junghiuri, i-chias, migrenă, dureri nervoase de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul Balsam englezesc, dela I. Pserhofer, 1 sticlă 50 cr.

Balsam contra degerăturii, de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur

remediu contra suferințelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor forțe învechite, 1 borcan 40 cr., cu poșta francată 65 cr.

Kola Stoll-preparate, medicament escelent, lent, pentru fortificarea stomacului și nervelor.

Kola-Elixir seu Vin 1 litru 3 fl., 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscută de medici, ca cel mai bun mijloc pentru crescerea părului, 1 borcan elegant adjutat 2 fl.

Esență de viață, (Picăturile din Praga) stricat a misturii rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent 1 flacon 22 cr., 12 flacone 2 fl.

Balsam în contra gusilor, mijloc profităzător la gât. 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Sucul-Spitzwegeric, de I. Pserhofer, un medicament de casă forțe cunoscut și escelent în contra catarului, regușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticluțe dimpreună cu trimit. franco 1 fl. 50 cr.

Plastru-Universal, de prof. Stendel, la rane din lovitură și împunsătură, la tot felul de bube rele și la umflături învechite, ce se sparg periodice la picioare la deg-t. la rănille și aprinderile de tițe și la multe alte suferințe de acest soi, s'a pronat de multe ori. 1 borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de A. W. Reich. Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmărilor digestiunei stricte; precum: durere de cap, amețelă, cărcei la stomac, aceriă în gât, suferințe hâmoroi e. constipațiune etc. etc. Un pa het 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tôte specialitățile farmaceutice indigene și străine, anunțate prin tôte diarele Austro-Ungare și la casă rând unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se vor procura la cereie prompt și ieftin.

Trimiterea cu poșta se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte, comande mai mari si cu rambursă, a prețului.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căror instrucțiune eote provădută cu iscălitura I. PSERHOFER, și cari pôtă pe capul fie-cărei cutii tot aceeași iscălitură în colôre roșie.

Scutite prin garanță de marcă și mostră. Imitația se pedepsece aspru.